

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VI. De perfecta Charitate, & fuga vitiorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

vetur, nullā superbiā, nullā contentione, nullā u-
litione, nullā emulatione succenditur, sed cum ad-
hoc (inspiret in corpore, se mundo credit de-
fundctum, illoc tantum praeinitis sui cordis intui-
tum, quo se non dubitat illico transitorum; ita
quoque te timore * DEO confixum, oportet his
praeinitis omnibus esse defunctum, illic tantum
oculos animae tuae habendo defixos, quod te spera-
re debes singulis momentis migraturum.

* Al. Do-
mini.

Hoc ergo modo vade contra Orientem, id est,
contra originalem tuam carnis cupidinem. Sic enim
qui Christi sunt carnem suam crucifixerunt cum vitis
& concupiscentiis: semper mortificationem Christi in
carne sua circumferentes: ut & vita Christi in corpori-
bus eorum manifestetur. In quam cum fuerint trans-
formati, peruenient per illam ad supernam glo-
riam: quemadmodum eis Apostolus ait: Mortui
estis, & vita vestra est abscondita cum Christo in DEO:
etiam autem Christus apparuerit vita vestra, tunc & vos
appareritis cum ipso in gloria. Ecce ostendi succin-
dē secundum gradum, quo peruenire queas ad pro-
phetialis perfectionis statum.

Galat. 5.
2. Cor. 4.

Coloss. 3.

CAPVT V.

De solitudine & castitate.

3. Gra-
dus per-
fectionis
monasti-
ce.

Modo amplectere tertium. Sequitur in per-
fectione mea: Et abscondere in torrente Carith.
Nolo enim te ulterius morari inter urbas in urbe:
Quoniam vidi iniquitatem & contradictionem in civi-
tate: die ac nocte circumdat eam super muros ejus ini-
quitas, & labor in medio ejus & injustitia: & non desit
de platea ejus usura & datus: propter quae omnia
vitanda, ipse Propheeta in exemplum tibi datus,
maluit in solitudine habitare quam in urbe. Ecce,
inquit, elongavi fugiens, & mansi in solitudine. Ait
nimirum Sapiens: Non pecces in multitudinem civi-
tatis, nec te immittas in populum, nec alliges duplicia

Ibidem.

Eccle. 7.

* Graecē, peccata: nec enim eris in uno immunis. Sed quia, ut ait
Sapiens, * in mono (id est in uno, seu in singulari)
degens, non eris à peccato immunis, propterea debes
solitarius pavere & flere, id est, officium Monachi
exercere († Mōn, enim Graecē, dicitur Latine
unus, siue singularis, aut solus; Aḡō, autem Grae-
cē, dicitur Latine tristis. Inde dicitur est Monachus:
quasi singularis & tristis) * tua scilicet & alterius
peccata solitarius lugens. Et hoc est tibi eligibilis,
quam inter urbas conversati in urbe. Si enim, teste
Sapiente, in uno, id est, in monade, seu singularita-
te, aut solitudine degens, non eris à peccato ulque-
queque immunis: quam ò magis, ipso restante, si te
immittas in populum, duplicia tibi peccata alligabunt. Ac
per hoc pavere amplius, & flere te oportebit.

* Al. sua.

Eccle. 7.

Declina ergo frequentias turbarum, ne in civitate
positus facere compellaris, quae te non tam natu-
ra cogit facere quam voluntas: videlicet ne alte-
rius furore movearis, ne aliena bella patiaris, ne te
capiat oculus meretricis, ne forma pulcherrima
ad illicitos ducat amplexus, ne avaritiae cetero-
rumque vitiorum alligeris vinculis, quae omnia vi-
tantur in solitudine. Quisnam dimisit onagram libe-
rum, & vincula ejus quis solvit, nisi qui ei dedit in soli-
tudine domum, & tabernacula ejus in terra saluginis?
Idcirco contemnit multitudinem civitatis, clamorem
excitatoris non audit. Onager quidem animal solitu-
dinem diligens, illum significat qui remotus à tur-
bis popularibus solitarius conversatur: Cujus pec-
catorum vincula Deus solvit, & liberum à peccati
servitute eum dimittit: dum sibi domum in solitu-
dine constituit, & tabernacula ejus in terra saluginis,
Thom. à Jesu Oper. Tom. I.

Job. 39.

Allego-
ria Ona-
gri.

Monach-
us compa-
ratus onagro.

Hoc me-
tas le-

quae sitim accendit, ut justitiam caelestis patriae li-
tiat, quae tandem sinit. † Beati enim qui esuriant &
sint justitiam, quoniam ipsi saturabuntur. Tu ergo
fili mi, si vis perfectus esse, & ad finem monasticæ
vitæ eremiticæ pervenire, ibique de torrente libere
abscondere in torrente Carith. colens scilicet in ab-
soluta solitudine silentium.

Quippe sciens imbecillitatem tuam, & vas fra-
gile quod portas, timere debes in urbe offendere,
ne inter turbas impingas, & cortuas atque franga-
tis. Se debis ergo * solitarius & tacebis: quia bonum est
homini praestolari cum silentio salutare DEI. Quamobrem
abscondere in torrente Carith, qui divisio inter-
pretatur: quia expediat tui prophetiam perfe-
ctionem, ut ita absconsus ab humano & divisus sis
confortio, quod etiam mulieri non jungatis con-
jugio. Bonum enim est homini mulierem non tangere.
Porò hoc ad utilitatem tuam dico, & ad id quod ho-
nestum est, & quod facultatem praebeat sine impedi-
mento Domino obsequendi. Oportet enim te * dividi
ab his quae te impediunt, ne perfectè tendas in
DEUM. † sollicitudo verò saeculi istius, & fallacia di-
vitiarum suffocant DEI verbum, ac per hoc impedit
animum ne perfectè diligat DEUM. Telle enim
Sapiente, * qui diligunt eum conservabunt verbum il-
lius: qui verò cum uxore est, sollicitus est quae sunt mun-
di, & propterea retrahitur ne perfectè inhaereat di-
lectioni DEI: cogitat enim quomodo placeat uxori:
qui autem sine uxore est, sollicitus est quae sunt Domini,
& cogitat quomodo placeat Domino. Quamobrem
si non es alligatus uxori, noli querere uxorem. Beatior
enim eris si sic secundum meum consilium permaneris:
ut sis ex illis eunuchis, qui seipso castraverunt pro-
pter regnum caelorum. Quoniam dabo eis in domo mea
locum & nomen melius à filijs & filiabus, & nomen
sempiternum dabo eis quod non peribit. Ecce expressi
tibi tertium gradum, quo peruenire valeas ad pro-
phetica perfectionis altum.

CAPVT VI.

De perfecta Charitate, & fuga
vitiatorum.

Modo percipe quartum. Sequitur enim in
admonitione mea: Qui, scilicet Carith, est con-
tra Jordanem. Certè Jordanis, de descensio eorum, inter-
pretatur: per quam hoc in loco non absurdè pec-
catum significatur. Quid enim facit tam descen-
dere homines à dignitate imaginis & similitudinis
DEI in miseriam & turpitudinem, quam pecca-
tum? quod est transgressio divinatorum præcepto-
rum? Telle enim Sapiente, Miseros facit homines
peccatum. Hinc Moyses populo præcepta DEI
transgressuro dixit: Descendes, & eris inferior. Omnis
enim natura, licet in suo genere sit munda, supe-
riori tamen comparata redditur turpis & immun-
da & à sua dignitate cadit: atque fordescit res no-
bilis, cum inferiori naturae miscetur: licet in suo
genere natura inferior non sordidetur. Nam &
aurum cum argento sordidatur, si ei miscetur.
Ego autem (ait divinum Responsum, testante facta
scripturâ) feci tam excellentis naturae hominem,
quod eum constitui unive:rsæ naturæ præsidem.
Quamobrem licet creaturæ sint munda in suo
genere, humana tamen corda cadunt in sua digni-
tate, & fordescunt in creaturatum fruitione. Hinc
de his, qui corda in rebus creatis figunt, per Pro-
pheta dicitur: facti sunt abominabiles sicut ea, quae
dixerunt. Hinc rursum per Prophetam alibi scri-
bitur, Vastata est superbia Jordanis, id est, peccati,
Nn 2

quirit ex
70. ubi
abest vo-
cabulum
terra.
† Matt. 5.
* Graecē
nata sub-
vaci, sin-
gulariter.
Thren. 3.
Verten-
dum fue-
rat se-
cundum
70. Susti-
nere &
silere in
salutare
Dei: ut-
ge enim
perfe-
ctam ten-
denriam
in Deum,
excipite
illius
Scriptu-
ra.
1. Cor. 7.
* Allusio
ad illud
S. Pauli 1.
Cor. 7.
Et divisus
est.
† Mat. 13.
* Eccl. 2.
1. Cor. 7.
Math. 19
Ista 56.
Propheta
id est, mo-
nasticæ
perfe-
ctionis.
4. Grā-
dus mo-
nasticæ
perfe-
ctionis.
Fuga re-
rum
munda-
narum.
Prov. 14.
Deus. 28.
Fuga re-
rum
munda-
narum.
Ozle 9.
Zach. 11.
* Melius
Quia ad men-

rem as-
torem,
miserabilis
facta est.
* Melius
in misere-
riam.
Psal. 52.
* Carith.
id est, di-
vilio.

1. Cor. 13.

1. Joan. 3
Charitas
animæ
vita.
Ibid.

Proverb.
10.

Matth.
22.

Id est, de
peccato
in pecca-
tum tuas
Amor
Dei super
omnia.
Matth. 10
10. cap.
Quid sit
diligere
Deum ex
toto
corde?

Luce 14.

Joan. 14.
Marc 12.
Deum, 6.

2. Joan. 4.

Amor
ordina-
tus.

Quia videlicet unde peccatores contempnendo
DEI præceptum in peccato contra DEUM super-
biunt, inde in vultu eorum corruptionis & abomi-
nationis descendunt, dicente Propheta, Corrupti
sunt, & abominabiles facti sunt in iniquitatibus. Car-
ith vero divisio interpretatur, per quam charitas
merito intelligitur, quia ipsa sola hominem dividit
à Jordane, id est, à peccatorum descensione. Hæc
namque Carith, scilicet charitas, pehibetur esse
contra Jordanem, id est, contra peccatorum des-
censionem: quia, sicut ait Apost. Quantumlibet ho-
mo cæteris omnibus bonis polleat, etiamsi loqua-
tur omnibus linguis, & habeat omnem prophetiam, &
omnem fidem, & omnem scientiam, & distribuat om-
nem substantiam suam in cibos pauperum, & tradat
corpus suum ut ea ut ardeat, charitatem autem non ha-
beat, nihil ei prodest: nec transfertur à morte peccati in
vitam. Qui enim non diligit, manet in morte. Ab hac
tamen morte dividitur homo per charitatem, &
ad vitam, dicitur Joanne Apostolo, transfertur:
Nos, inquit, scimus quoniam translati sumus à morte
ad vitam, quoniam diligimus fratres. Bene ergo Car-
ith, id est, charitas est contra Jordanem, scilicet
contra peccatorum descensionem: quoniam, sicut
ait Sapiens, Universa delicta operit Charitas.

Tu ergo, fili mi, si vis perfectus esse, & ad finem
monastica vite eremitice pervenire, & contra
Jordanem, id est, peccatorum descensionem, abs-
condi debes in Carith, id est, in charitate, ibique de-
tente bibere, diliges Dominum DEUM tuum ex
toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mente
tua. Nam cum hoc adimpleveris, tunc perfectus
eris, & contra Jordanem in Carith, id est, in charita-
te abiconderis. Si autem hoc adimplere tenueris,
miser & reprobus efficieris, & non in Carith, sed in
Jordanem, id est, in peccatorum descensione eris. Si
enim quidquam aliud amas plusquam me, jam
non me diligis ex toto corde tuo, nec es in Carith,
id est, in charitate: quare non es dignus videre me.
Qui enim amat patrem, aut matrem plusquam me,
non est me dignus: aut qui amat filium, aut filiam super
me, non est me dignus. Sed & si quidquam aliud tan-
tum amas quam me, nondum me diligis ex toto
tuo corde, nec es in Carith, id est, in charitate. Si
enim ex toto tuo corde diligeres, quantumcunque
anima tua & cætera omnia essent tibi cara, eis om-
nibus dilectionem meam præfereres, & cuncta,
quæ cor tuum ab ea averterent proinus respueres,
& odio haberes: Si quis enim venit ad me, & non
odit patrem suum, & matrem, & uxorem, & fratres,
& sororem, adhuc autem & animam suam, non potest
esse meus discipulus. Si vero cor tuum mihi tanto
amore offeras, & teipsum mihi tantâ dilectione
committas, ut quod nolo, & tibi prohibeo, quam-
libet sit difficile caveri, totum tamen amore mei
vites & odias; quod autem volo, & tibi præcipio,
quantumcunque sit durum fieri, nihilominus to-
rum amore mei servas & adimpleas, tunc incipis
me utcumque diligere ex toto tuo corde, & ex to-
ta anima, & ex tota mente, & in Carith, scilicet in
charitate esse. Qui enim habet mandata mea & ser-
vat ea, ille est qui diligit me. Primum autem omnium

est mandatum, Audi Israel: Dominus DEUS tuus
DEUS unus est: & diliges Dominum DEUM tuum
ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota
mente tua. Hoc est primum & maximum mandatum.
Quod quia non potest servari sine dilectione
proximi, eod quod quis non diligit fratrem suum, quem
videt, non potest DEUM diligere quem non videt; id eod
secundum mandatum simile huic est: Diliges proximi-
um tuum sicut teipsum: scilicet in quo, & propter
quod, debes diligere teipsum: In bono vero, &

non in malo debes te diligere, si enim in malo te
diligeres, jam non teipsum amares, sed odio habe-
res: Qui enim diligit iniquitatem, odit animam suam.
Ideoque proximum debes diligere sicut teipsum,
in bono & non in malo: ut omnia quacunque tu ut
faciant tibi homines, fratres & tu illis: & quod ab alio
oderis tibi fieri, id ne tu aliquando alteri facias. Dilectio
enim proximi malum non operatur. Quapropter
hoc in proximo amare, & operari debes, per quod
justus fiat, si malus est; aut per quod justus perma-
neat, si bonus est.

Rufus te debes diligere, non propter teipsum,
sed propter DEUM. Quod enim propter te dili-
gitur, in eo finis lætitiæ, & vita beata constituitur,
cujus adipiscendæ etiam spes jam hoc tempore
consolatur. In te vero, vel in alio homine, non de-
bes spem beatæ vite ponere. Maledictus enim ho-
mo, qui confidit in homine, & ponit carnem brachium
suum, & a Domino recedit cor ejus. Debes ergo in
Domino finem tue lætitiæ & vitam beatam con-
stituere, Apostolo dicente: Nunc autem liberati à
peccato, servi autem facti DEO, habetis fructum ves-
trum in sanctificationem, finem vero vitam æternam
in Christo Jesu Domino nostro. Ergo si liquide ad-
vertas, DEUM debes diligere propter teipsum, te
vero non propter teipsum, sed propter DEUM.
Cumque debeas diligere proximum tuum sicut
teipsum, debes utique eum diligere non propter se,
nec propter te, sed propter DEUM. Hoc autem
quid aliud est, quam in proximo diligere DEUM?
In hoc, inquit Joannes Apostolus, cognovimus quo-
niam diligimus nos DEUM, cum DEUM diligimus, &
mandata ejus facimus. Quæ omnia utique in præ-
paratione animi facis, si DEUM diligas propter
teipsum, & si propter DEUM diligas proximum
sicut teipsum. In his quippe duobus mandatis univer-
sa lex pendet & propheta. Plenitudo enim legis est dile-
ctio. Propter quod ad eam præcipiendam habendam
hortatur Petrus Apostolus dicens: Ante omnia mu-
tuam in vobismetipsis charitatem continentiam habentes,
quia charitas operit multitudinem peccatorum.

Sed tanto minus Carith, id est charitas tua ope-
rit peccata, & est contra Jordanem, id est, contra
peccatorum descensionem, quanto minus
DEUM & proximum diligis. Minor quippe dile-
ctio minorem me: ut peccatorum dimissionem,
sicut scriptum est: Cui minus dimittitur, minus dili-
git: tanto vero magis Carith, id est, charitas tua
operit peccata, & est contra Jordanem, id est, con-
tra peccatorum descensionem, quanto magis
DEUM & proximum diligis: quoniam major dile-
ctio majorem meretur remissionem peccato-
rum, quemadmodum scriptum est: Remittuntur ei
peccata multa, quoniam dilexit multum. Ecce expolui
tibi quartum gradum, quo attingete queas ad
prophetialis perfectionis bonum.

CAPVT VII.

Ad perfectionem charitatis Monachis
maximè conducere paupertatem, casti-
tatem, obedientiam, & eremi
solitudinem.

Restat nunc attendas qualiter ad culmen per-
fectionis prophetica, & finem monastica vite
eremitica per hos præmissos quatuor gradus
per venias. Sequitur enim in propositione mea: Et
ibi de torrente bibet. Nempe expedit tibi Sipientis
exemplo abstrahere à vino carnem tuam, ut anima tua

tuam fr-
Lustro
Quoniam
quod u
vino in
ac tota
reore r
Re
rim t
in tot
precepto
mystica
novent
tis
per 10
12
non
plidi
infla
dion
here
ter
tot
di
no
fe
à
p
m
tu
co
Bisom
cita ere
nuant
charita-
tem.
2. Tim.
Charit
tem ac
cenda
ardua